

in zijn mandje. Hij piepte nog wel eventjes angstig zo nu en dan, maar hij at toch zijn bakje pap helemaal leeg.

Fem zat bij hem geknield toen hij nog eens de rand schoon likte.

„Moeder, hij eet,” zei ze en ze wist zelf niet, dat ze bijna schreide. Ze haalde het zachte kussentje uit haar poppenwieg en heel voorzichtig schoof ze dat onder de kop van Keesje.

„Hij eet, Moeder,” zei ze nog een keer en duwde haar hoofd tegen Moeders schouder.

Moeder streek haar zachtjes over het haar en toen trok ze haar dochttertje als een klein meisje op schoot.

„Dat is wel heel erg met Keesje, Fem.”

Fem knikte alleen maar en veegde haar tranen af aan Moeders mouw.

„Het arme, kleine ding had wel dood kunnen zijn,” ging Moeder voort. „Een dier is weerloos, het kan niets zeggen, zich zelf niet helpen. Niet zelf naar buiten gaan, geen deur openmaken. En van het verkeer begrijp het niets. En jij liet het in de steek...”

„Zou Kees nou — dood — gaan, Moeder?”

Femke kon dat vreeslijke woord bijna niet uitspreken.

„We zullen het allerbeste hopen. De veearts heeft de pootjes zo goed mogelijk in gips gezet. Het diertje zal wel veel pijn hebben. En nu moet het met alles geholpen worden. Want staan kan hij de eerste dagen niet.”

„O, ik zal alles voor hem doen, heus alles.”

„Daar reken ik op, Femke,” zei Moeder ernstig en verder zweeg ze gelukkig. Nog even bleef het kind op Moeders schoot zitten. O, het was wel heel ernstig met het hondje, maar ze mocht nog wat goed maken. Ze kon nog helpen. Ze wou wel alles doen, meteen beginnen. Het diertje in de armen nemen en er mee heen en weer lopen. Maar dat vond Moeder niet goed, natuurlijk niet.

„Straks mag je hem even mee naar buiten nemen,” beloofde ze.

Maar Femke was zo berouwvol en opgelucht tegelijk, dat ze wat doen moest. Ze moest nu meteen haar goeie wil tonen, laten zien, dat ze werkelijk haar best zou doen.

Wat kon ze nou? O, wacht, zo vaak bromde Moeder over de rommel in haar kastje. Dat zou ze eens keurig opruimen.

Ze begon vol moed en vak voor vak werd werkelijk netjes. Nu de laatjes nog. In het ene bewaarde ze haar kleine snuisterijen: een zilveren stoofje — piepklein, een beeldig zakkammetje met glinsterende steentjes in de rand, een vulpotlood aan een roodzijden koordje, een klein beertje, van hout, dat Vader eens had meegebracht uit Zwitserland en ook het doosje met Grootmoe's médaljon.

Ze bekeek haar schatten een voor een, maar toen ze het doosje opendeed... Nee, dat kon toch niet, ze draaide het om en om, pakte telkens weer de rose watten eruit. Maar o, het kostbare gouden hangertje was weg.

Versuft bleef ze even met het lege doosje in de handen op de grond zitten. Dan begon ze koortsachtig te zoeken. Ze had zoveel rommel overhoop gehaald, daar lag het natuurlijk nog tussen, al begreep ze eigenlijk zelf niet, hoe dat kon, want het doosje was toch niet open en niet uit de la geweest.

Weer pakte ze haar hele kastje uit, angstig en gejaagd, maar geen médaljon

glinsterde haar tegen.

En daar riep Moeder:

„Femke, neem Keesje even mee naar buiten. Zet hem voorzichtig neer in het plantsoentje aan de overkant.”

Ze stond op en liet zich meteen weer op de vloer zakken, ze moest immers eerst nog zoeken...

In eens voelde ze een stomp: Jan-Jaap was zijn bed uitgekomen.

„Vooruit dan! Dierenbeul!” Ja, dat zei Jan-Jaap.

Ze kwam overeind en liep naar de huiskamer, in de deur bleef ze staan en keek met grote ogen naar Moeder, die verwonderd haar naaiwerk neerlegde.

Wat was er met haar dochttertje? Trok ze het zich zo erg aan van het hondje?

„Femke?”

En toen klonk het toonloos:

„Het doosje is leeg. Het doosje van Grootmoeder.”

Doodstil bleef het even in de kamer, even maar, want Vader kwam binnen en zei ernstig:

„Dat dacht ik wel: Femke is haar gouden hartje kwijt.”

Niemand sprak meer over het médaljon, dat niet werd teruggevonden.

„Toch moet je blijven zoeken naar je gouden hartje,” zei Vader nog een keer. En dat klonk net, of Vader er wat mee bedoelde . . . ze moest er telkens aan denken in de komende dagen, die naar kerstmis voerden. Sint-Nicolaas vierden ze bij Femke thuis nooit, wel Kerstmis. Grootvader, Moeders Vader, was een Engelsman. In Moeders jeugd werd ook het Kerstfeest gevierd, op Engelse wijze: ernstig en vrolijk tegelijk. En Moeder had die traditie in haar eigen huis voortgezet.

De voorbereiding tot dat Kerstfeest en vooral tot het kerstmaal gaf aan de maand December al heel in het begin een feestelijke kleur. Dan maakte Moeder vast de plumpudding, de echte Engelse kerstpudding, klaar en volgens oude gewoonte stopte Moeder daarin een paar kleine, zilveren speelgoedjes, van die figuurtjes, die aan een ouderwetse bedelarmband hangen. Het leuke stoffje had Femke het vorig jaar in haar portie pudding gevonden. „Charms” heten die in het Engels.

Zou Moeder dat dit jaar ook doen? Femke wist het niet, want ze kon niet helpen deze keer. Ze moest voor het hondje zorgen.

„Keesje heeft door jouw schuld een ongeluk gekregen, nu moet jij alleen hem beter maken,” vond Vader. Dat wou ze zelf ook het liefst en als ze dan het hondje voorzichtig oppakte en uitliet, en er vroeg voor opstond, schoten haar soms incens vaders woorden in de gedachte:

„Je moet blijven zoeken naar je gouden hartje.” Het was net, of ze langzamerhand begon te begrijpen, dat vader daarmee niet alleen het sieraad bedoelde. Ook leek het wel, of het niet meer zo moeilijk was, vroeg uit het warme bed te stappen en 's avonds uit de behaaglijke kamer in de kou naar buiten te moeten. Vooral niet, nu het hondje vaak al met zijn staartje kwispelde als ze eraan kwam en alweer op zijn eigen pootjes staan en een beetje lopen kon. Met kerstmis was het weer helemaal beter zelfs.

„Nu is Keesje van jullie samen,” besliste Vader. „En neem nu maar om beurten „de week” om hem te verzorgen, dan komt er ook geen gekibbel.”

Alles zou weer goed geweest zijn, als het médaljon maar teruggevonden was. Vooral nu Grootmoe kwam kerstmis vieren zoals altijd.

Kerstfeest was toch het heerlijkste feest van het jaar! Het huis rook feestelijk naar dennegroen en een grote boom glinsterde en geurde in een hoek van de kamer.

Femke en Jan-Jaap hadden hem samen van de markt gehaald, een heel grote, en met Vader versierd. Een vrolijk Keesje met gezonde pootjes rolde achter een zilveren bal aan. O, het was allemaal weer vertrouwd! „Het rook in huis naar kerstmis!” Dat zei Jan-Jaap en zo was het ook.

Ze maakten met Vader weer nieuwe kaarsenhouders op de feesttafel van berkenblokjes en een takje groen en Femke mocht Moeder helpen dekken.

Eerbiedig zette ze midden op het glanzende tafellaken de grote Kerstkaars. Die zou straks het eerst branden en het symbool zijn van het grote Licht, dat eenmaal lang geleden op deze gedenkdag werd ontstoken in een armoedige stal, toen het kindeke geboren werd, het kindeke met het gouden hartje . . .

„Femke,” zei Moeder. Ze kleurde.

Zou Moeder gemerkt hebben, dat ze ineens aan het gouden hartje denken moest?

Wat later zaten ze allen om de tafel: Grootmoe, Vader, Moeder, Jan-Jaap en zij. De kerstboom brandde, maar het Christuslicht midden op de tafel wachtte nog op de hand, die dat ontsteken mocht. Die hand zou van een der beide kinderen zijn. Zo was het elk jaar geweest.

„Femke,” zei Vader.

Hij moest het herhalen, want het meisje staaarde met dromerige ogen in de glinstering van de kerstboomkaarsjes.

Ze toefde ver weg bij een armzalige kribbe, waar het stro aan alle kanten uitstak en waarin het Kindeke Jezus terneer lag.

Het Kindeke met het gouden hartje. De dieren, de os en de ezel keken met vochtige ogen toe. Ze behoorden bij die kleine kribbe en bij dat Kind, dat hun weerloosheid begreep en zeker goed voor hen zou zijn...

„Femke!”

„Ja, Vader,” antwoordde ze gedwee en begreep nog niet, dat zij de kaars van het Kindeke mocht aansteken.

Toen het tot haar doordrong, streek ze met bevende hand een lucifer aan en zette het vlammetje op de kerstkaars.

Ze voelde zich warm en gelukkig, omdat ze ineens besepte, wat Vader bedoeld had met het zoeken naar het gouden hartje.”

Ze bukte zich en nam Keesje, die aan haar schoenveter knaagde op schoot. Daar nestelde hij zich stil en tevreden, terwijl het vrouwtje luisterde naar Vaders ernstige stem:

„Nu mogen wij op deze Kerstdag allemaal ons kleine licht aansteken aan het grote licht van Christus. En daarbij denken we aan die armoedige stal, waarin dat Licht geboren werd, dat kleine Licht, dat een vlam van Liefde over de wereld wil laten schijnen.

Liefde voor onze medemens, liefde voor de dieren, die van ons afhankelijk zijn.” Vaders ogen rustten even op het gebogen hoofd van zijn dochttertje, hij zag de glans van de kaarsenschijn over haar blonde haar en toen vouwde hij de handen en bad:

„Heer, op deze heilige Kerstavond vragen wij van U, dat in onze harten iets mag gaan ontgloeien van het brandende licht der Liefde. Geef ons de moed om trouw te blijven zoeken naar het Gouden hart, dat Gij in deze wereld voor ons achterliet, amen.”

Stil ontstaken ze toen allen hun Kerstlichtje aan de Kerstkaars. Moeder hielp Femke, want het was haar of ze niet goed zien kon en Moeder hield daarna nog even haar hand vast.

Het kaarslicht voor haar ogen brak in een mist van tranen.

Ze genoten van Moeders feestmaal en Jan-Jaap bracht de plumpudding binnen, die hoog opvlamde aan alle kanten.

Ze kregen ieder een groot stuk op hun bord, waarvan ze heel voorzichtig aten, want ze kenden Moeders verrassingen en toen ineens proefde Femke een stukje metaal op haar tong.

Ze legde het voorzichtig op haar bordje en voor haar gelukkige ogen glansde daar in het kaarsenlicht: het kleine Gouden hart.

Grote Philippus

DOOR
DORA VAN DER MEIDEN-COOLSMA

ILLUSTRATIES VAN ADRI ALINDO

NATUURLIJK heeft Renske het allang gezien, dat het Kerstfeest wordt! Grote bodewagens hebben voor hun huis sparretakken en vráchten hulst afge- laden, en Pimmel heeft van de afgevallen rode besjes, die hij op straat had op- geraapt, een ketting en armbandjes voor haar geregen. En er zijn dozen geko- men met glanzend wit, rood en groen lint . . . en dan de kaarsen . . . Heel lange, witte, waar je haast stil van wordt. En kleine, rode dikkerdjes, die je doen den- ken aan kerstmannetjes. Lange, korte, in allerlei kleuren. Tot pieperkleintjes toe, die je zou willen gebruiken in een kerstboompje in het poppenhuis.

Ja, beneden, in de winkel, daar wordt het Kerstmis! In de werkplaats zijn Vader en juffrouw Bertie bezig kerststukken op te maken. Hun handen kleven van de hars. Als ze boven komen om thee te drinken in de warme huiskamer, dan ruikt Renske het Kerstfeest aan hun kleren. En tóch . . . Toch wordt het pas helemaal écht Kerstfeest, als het pak van tante Karin er is. Het is zo heerlijk, dat het da- delijk opengemaakt moet worden, omdat Moes allerlei lekkers in trommels moet opbergen. Tante Karin schrijft het trouwens ook. Zodra het pak verstuurd is, krijgen ze een briefkaart: „Het kerstpak is verzonden! Dadelijk openmaken, hoor. En als de kransjes soms zacht zijn geworden, leg ze dan nog even in de oven . . .”

Op een middag, als Renske uit school komt, ís de kaart er. Hij staat op de schoorsteenmantel, achter de adventskandelaber, die Renske maakte van twee

lege garenklosjes. Renske ziet hem dádelijk. Ze mag de kaart lezen en bekijken, al is er werkelijk niets bizonders aan te zien. Dan zet ze hem weer weg, achter het kandelaartje. Voor Renske horen die twee bij elkaar. De kleine kaarsjes in de halve klosjes, waarvan er al drie gebrand hebben, en de briefkaart van tante Karin, ze vertellen allebei over het feest dat komen gaat.

Renske woont midden in de stad, en de weg naar school is niet lang. Toch duurt het in November en December altijd een hele poos, voor ze weer thuis komt. Pimmel wordt er wel eens ongeduldig van. Om vier uur zit hij al in zijn uitkijkpost in de erker. „Waar blijft ze nu?” vraagt hij telkens. Maar Moeder wordt niet ongerust. „Ze kijkt naar de mooie winkels, Pimmeltje, naar alle lichtjes...” Een énkeltje gaat Moes dan wel eens met Pimmel Renske tegemoet. Dan kijken ze met hun drietjes. Ze staan zelfs stil voor het raam van hun eigen bloemenwinkel. En Renske knijpt Moes zachtjes in haar arm, als ze mensen hoort zeggen: „Wat is dié étalage weer prachtig! Toe, laten we eens even kijken!” Maar nu de briefkaart van tante Karin is gekomen, nu hoeft Pimmel niet ongeduldig te worden. Zó vlug is Renske nog nooit uit school thuis gekomen. Maar telkens ziet ze het al aan Pimmels gezicht voor het erkerraam: het is er nog niet! Dan, als ze er eigenlijk niet eens meer aan dacht, want ze kregen hun rapporten, en de juffrouw heeft het laatste uur práchtig voorgelezen en allemaal een prettige vakantie toegewenst, dán vindt Renske, die babbelend met de vriendinnen thuiskomt, Pimmel op de stoep van hun huis. Hij heeft een dikke jas aan en een witte wollen ijmuts op. Hij staat te dansen op de stoep en hij klapt in zijn rode, koude handjes van de pret.

„Het ís er! het ís er!” roept hij blij. En Renske vergeet de vriendinnetjes, en ze ziet niet ééns dat Vader een nieuwe, prachtige Kerstétalage heeft gemaakt, waar de andere meisjes naar willen kijken. Ze holt met Pimmel de trap op, en ze maken zóveel leven, dat Moes eens komt zien, wat er wel aan de hand is. In de huiskamer, midden op de tafel, op een oud kleed, staat het pak. Het is nog dicht, maar er ligt een schaar bij om de touwtjes door te knippen. „Gauw maar,” zegt Vader, die juist boven is gekomen om zijn thee te drinken. „Anders moet ik misschien weer weg.”

Renske's vingers trillen. Zij knipt de touwtjes door, en Pimmel doet het papier er af. Dan komt een bruine, stevige kartonnen doos te voorschijn. En als die opengaat... ja, dan is het bij Renske in de huiskamer ook Kerstmis. In het midden van de doos is er een grote, ronde trommel. Rood gelakt met groene figuurtjes. In de hoeken zitten zakjes van zilverpapier met rode lintjes dichtgebonden. Voor állemaal een zakje, zelfs voor juffrouw Bertie en voor Dientje, die drie morgens in de week komt werken. Moes doet de trommel eventjes open. Hij zit vol leuke koekjes. Die ruiken zo lekker! Pimmeltje zoekt of er geen gebroken koekjes zijn. En jawel hoor, dáar zit er ééntje, en dáar! Ze mogen er allemaal van proeven. Dat is nog maar het bovenste laagje van het pak! Er komt nog méér. Er komen doosjes met kransjes en klokjes, allemaal door tante Karin zelf gebakken. Want álles wat tante stuurt, maakt ze zelf. Er is een kerstkrans en een cake met rozijntjes en rode vruchtjes, en eindelijk, helemaal onderin het pak, liggen de cadeautjes. Voor Moes een gebreid vest, en voor Vader een paar wanten, voor Pimmel een das en een muts en wantjes die bij elkaar passen. Allemaal kleurtjes, rood en groen en wit en blauw en

grijs . . . Pimmel is juist erg bezig om de kleuren te leren, nu kan hij oefenen op zijn das, als hij uitgaat. Het laatste pakje is voor Renske. Er zitten gebreide pantoffeltjes in, met zachte leren zooltjes. Ze zien er zo echt warm en kerstmisachtig uit, rood, met kleine witte en groene steekjes. Renske heeft al een schoen uit, om ze te passen. Ja hoor, het past precies! Nu de andere nog. Maar als ze daar haar voet in wil steken, voelt ze er nog iets in. Een pakje! Het is een klein pakje in wit vloeipapier. Renske staat op één pantoffel en één kousenvoetje. Wat zou het zijn? En dan houdt ze opeens Ole in haar hand. Ole, de kabouter, die als ze bij tante Karin logeerde, naast haar mocht slapen in het witte ledikantje. Ole, van wie het nóg moeilijker afscheid nemen was, dan van het blauw porceleinen serviesje voor de poppen, moeilijker dan van Steven, de poes, en misschien zelfs nog lastiger dan van de lieve tante Karin zelf.

De laatste keer, toen Renske bij tante Karin was, is Ole zelfs mee naar het station geweest om haar uit te wuiven. Dat is al twee jaar geleden. Renske kan er niets aan doen . . . ze heeft het gedaan, voor ze er erg in had, ze geeft het kabouterdje een zoen. Zijn baardje kriebelt tegen haar neus. Maar wat lachen zijn oogjes! Hij is blij, dat hij zijn vriendinnetje terugziet. Stellig! Zijn ogen zijn even blauw als tante Karin's ogen. Zijn haar is ook even wit als tante Karin's haar. O, en hij heeft een nieuw pakje aan, van vuurrood vilt. Zijn grijze broek en zijn verlakte laarsjes zijn dezelfde van vroeger. Maar hij heeft ook een nieuwe rode puntmuts. En helemaal aan het puntje bengelt een klein, gouden balletje. Ze zijn allemaal stil. Ze kijken allemaal naar het kabouterdje daar in Renske's hand. Eindelijk zegt Moes: „Daar mag je tante Karin wel een lange, lieve bedankbrief voor schrijven.” Er staan tranen in Moeders ogen. Vader knikt. Op dat mooie postpapier, dat je met Sinterklaas hebt gekregen,” zegt hij, en hij steekt zijn hand naar Ole uit. Hij houdt hem vast, alsof Ole breken kon. En hij kijkt lang naar hem. Waarom toch? Is Ole dan niet een heel gewoon kabouterdje van wol en lapjes en draadjes? Is hij zo héél erg bijzonder?

Toch wel. Weet je, toen tante Karin een klein meisje was, is ze eens erg ziek geweest. Haar Vader was ook thuis, en dat was iets buitengewoons, want tante Karin's Vader was zeekapitein. Een Moeder had ze niet meer; ze woonde bij een oom en tante in huis. Die waren heel lief voor haar. Maar tante Karin hield toch het állermeeste van haar eigen Vader die op zee, en haar eigen Moesje die bij de Lieve Heer was. Ze was zo blij geweest, toen haar Vader kwam. Maar na een paar dagen was ze ziek geworden. Elke nacht zat haar Vader naast haar bedje. Hij gaf haar drinken en hij legde natte verbanden om haar warme voorhoofd. En dan vertelde hij verhaaltjes. Zulke mooie verhaaltjes . . . tante Karin wist ze nog állemaal. Maar ze was nog lang niet beter, toen haar Vader weer weg moest met zijn grote schip. Die laatste nacht, het was niet eens meer nodig, want hoge koorts had ze niet meer, zat de Vader toch weer naast het ledikantje van zijn kleine meisje. Hij had haar een verhaal verteld dat écht gebeurd was. Over haar Moeder. En hoe haar Moesje, vlak vóór ze sterven ging, een popje had gemaakt voor haar kleine kindje. Een kaboutermannetje. „Ik heb jou dat kabouterdje nooit kunnen geven,” had Vader gezegd, „ik heb het áltijd meegenomen op mijn lange reizen. Het was het laatste handwerkje, waarmee jouw lieve Moedertje bezig was . . . Maar nu krijg jij het van me. Je moet de kleine Ole, want jouw Moeder noemde hem Ole, toen ze hem maakte, naast je zetten

op je kussen. En als je niet slapen kunt, dan zal Ole jou verhaaltjes vertellen. Net als ik het nu gedaan heb!"

„En hééft Ole u verhaaltjes verteld, tante Karin?" vroeg Renske dan, als tante haar dat verhaal had verteld. „Zeker," zei tante Karin dan stellig, „Ole had al zoveel beleefd, weet je! Hij was in China geweest en in Japan, hij had stormen meegemaakt op zee, en hij was in Afrika, in Australië, en in Amerika! Overal kon Ole mij over vertellen!"

„Dan is hij het nu vast toch een klein beetje vergeten," dacht Renske wel eens. „Mij vertelt hij nooit over die vreemde landen." Maar ze hield toch verbazend veel van Ole. Overal waar ze was, ging Ole mee. In de tuin, naar het priëltje met de wingerd, naar de keuken, als ze met tante Karin mocht spelen met

het ouderwetse poppenfornuis, en 's avonds naar bed. En nu heeft tante Karin Ole naar haar, Renske, gestuurd! Daar zit hij, als een echte kerstcabouter tussen het gekleurde papier en de cadeautjes op tafel. En zijn ogen lachen!

Boven is Ole nu overal geweest. Op zolder weet hij het plekje waar Renske en Pimmel 's zomers een huis hebben. Nu is het er te koud. Op het balkon achter het huis, heeft Renske hem uit laten kijken. En ze heeft hem beloofd, dat hij daar van de zomer in een stoeltje uit het poppenhuis, tussen de nemesia in de bloemenbak mag zitten.

Nu, op de middag voor Kerstmis, terwijl Pimmel een middagdutje doet, omdat

het vanavond bij de boom wel later zal worden dan het klokje van gehoorzaamheid, glipt Renske met Ole de trap af. Even staan ze in de kou buiten te bibberen voor het lichte étalageraam, dan gaan ze door hun eigen gang (want in de winkel mogen de kinderen niet komen) naar de werkplaats, waar juffrouw Bertie bezig is. Vader helpt in de zaak. Hij heeft het druk! Telkens komt hij nieuwe voorraad halen uit de werkplaats. De kleine mandjes met rode hulst en mistletoe vol witte bessen, vliegen weg. Ze zien er ook zo snoezig uit, vindt Renske, met de fleurige strik opzij of aan het hengsel. Op de grond staan cyclames in alle kleuren, wit, rood, rose en lila en bakjes met tulpen en hyacinten. „Wat zijn dát voor planten?” juist als Renske het vraagt, komt Vader weer binnen. „Kerstrozen! Het zijn eigenlijk tuinplanten. We hebben er niet veel, maar vier.” „Twee,” zegt juffrouw Bertie, „ik heb er een uurtje geleden twee verkocht.” „Dan moet ik deze éne nog mee hebben naar vóór,” zegt Vader, „en deze . . . als er niet iemand speciaal naar komt vragen, dan houd ik deze voor Moes. Vind je ook niet, Renske?” Renske knikt. Een kerstroos in de kamer vanavond . . . ze weet al, waar Moes hem neer zal zetten. En ze hoopt maar, dat er toch vooral niemand om zal komen vragen. Ze blijft babbelen met juffrouw Bertie, maar ondertussen staan haar handen niet stil. Stevig plant ze bolletjes in de bakjes die nog gevuld moeten worden. Dat kan ze netjes. Juffrouw Bertie maakt ze verder af met takjes bemoste larix en hulst, en plant er dan tenslotte een kunstige strik tussen, aan een ijzerdraadje. Lang duurt het niet. Vader komt vragen, of Renske naar boven wil gaan, om bij Pimmel te blijven, en of ze Moes wil vragen beneden in de winkel te helpen. Anders moeten de mensen te lang wachten. Renske vindt het jammer . . . het was zo leuk, om te helpen.

Maar op de trap bedenkt ze al een ander plan. Ze zal thee zetten. Dat kán ze, en van Moes mag het ook wel eens. Dan kan ze de hoge kopjes nemen, waar je niet zo gauw uit morst, en op een blaadje thee beneden brengen. Want ze hebben nu vast geen van allen tijd om boven te komen.

Ze eten anders om half zeven. Maar vanavond is het over zeven, als Vader en Moeder boven komen. Er waren late klanten, en samen met juffrouw Bertie hebben ze nog opgeruimd. Moes geeft Renske en Pimmel een zoen, omdat ze vast hebben gedekt. Ze heeft de kerstroos meegenomen, en Vader draagt een paar kleine mandjes, die zijn overgebleven. Zie je, de kerstroos komt op het kleine tafeltje! Dat had Renske wel gedacht. Eén mandje komt op de schoorsteenmantel, en het andere met een lange, witte kaars, op de piano. Ole zoekt al naar het prettigste plekje in de kamer. Hij vindt het tussen de donkergroene bladeren van de kerstroos. Daar blijft hij zitten terwijl Renske en Pimmel eten. Vanuit dat hoekje kijkt hij naar de lichtjes in de boom en hij luistert naar Vader, die piano speelt en naar Moes die een verhaal vertelt. Kijk, zijn ogen lachen. Hij kent dat verhaal wel. En naar die muziek heeft hij ook al vaak geluisterd. Maar hij hoort het graag telkens weer. En dan . . . Dan gaan Pimmel en Renske naar bed. De kaarsjes zijn uitgebrand, en terwijl Moes Pimmel uitkleedt in de slaapkamer en Renske toestopt, zet Vader alweer nieuwe kaarsjes tussen de groene takken en de zilveren slingers. Hij ziet niet, dat daar tussen de donkere blaren van de kerstroos twee blauwe oogjes naar hem kijken. Die

oogjes lachen... Vindt Ole het misschien wel leuk om laat op te mogen blijven?

Renske valt in slaap. Ze droomt van het kerstfeest. Ze hoort niet, dat er in huis een harde telefoonbel gaat. Vader hoort het wel. Hij zat te lezen. Maar nu staat hij op en neemt de horen van de haak. Als hij even geluisterd heeft, zegt hij: „Ja, ik heb er één! Die is eigenlijk van mijn vrouw! Maar ik zal vragen of ze hem missen wil...” Vader keert zich om. Hij houdt zijn hand op de hoorn, en hij zegt: „Er belt iemand op, of we hem kunnen helpen aan een kerstroos. Het is voor een ziek meisje, anders zou hij het zo laat niet meer vragen, zei hij. Maar vanavond had hij het kindje een verhaal voorgelezen over een kerstroos, en nu wilde hij zo graag, dat ze een vond, als ze wakker werd...” „Natuurlijk!” zegt Moes. Ze staat al op, om beneden een mooi wit papier te halen om de plant in te pakken. En Vader spreekt af, dat hij hem zelf op de fiets nog even zal bezorgen. Het is wel jammer, dat hij nu op de kerstavond nog uit moet, maar ver is het niet. En heeft die oude meneer door de telefoon niet gezegd: „Zie je wel, ik heb het al gedacht en ik zei het ook tegen mijn vrouw: bij U is geen moeite teveel! Alvast hártelijk dank aan mevrouw, dat ze de plant afstaat voor onze kleine Agaath.”

Terwijl Vader zijn jas aantrekt en Moes hem toeroept, toch vooral de dikke wanten van tante Karin aan te doen, rolt Moeder de plant in het papier. Ole duikelt achterover tussen de bloemen. Ziet Moes zijn rode puntmuts niet? Ziet ze niet het gouden balletje bengelen? Kijkt Ole heus niet en beetje verschromt, dat hij zo'n rare reis gaat maken? Och, hij is wel wat gewend... China, Japan, Amerika, en laatst nog in een pantoffel...

Vader is al lang weer thuis. Hij leest in een mooi boek. Moes zit aan de andere kant van de haard. Ze heeft straks nog een kopje thee ingeschonken en ze heeft Vader gepresenteerd uit de rode trommel met de lekkere koekjes. Nu leest zij ook weer. Ze breit erbij. Ze breit een hemdje voor Pimmel. Dat is zo gemakkelijk, daar kan ze best bij lezen. Dan zegt de deur van de kamer héél zachtjes „piep!”, en staat, op haar blote voetjes, opeens een meisje in een blauwe pyama in de kamer. Ze zegt: „Ole was er niet! Ik had Ole vergeten. Mag ik hem nog even halen?” Ze knippert met haar ogen van de slaap. En dan... „Waar is de kerstroos?” vraagt Renske. Moes moppert een heel klein beetje. „Domme meid, om met je blote pootjes over de gang te lopen! Je had je nieuwe pantoffeltjes toch wel aan kunnen doen!” En Vader zegt: „O, de kerstroos... die is tóch nog verkocht. Aan een ziek meisje. Haar Opa belde op, toen jullie pas in bed lagen.” „En waar is Ole nou?” „Ole? Wel die zit zeker hier of daar... Waar heb je hem gehad?” „Hij zat in de kerstroos! Daar zat ie de hele avond zo fijn te kijken! Ik had 'm vergeten! Waar hebben jullie hem gezet?” „Ik heb hem niet gezien,” zegt Moes, „zat hij er heus nog in, poekie? Weet je 't zeker?” Ze bukt zich om op de grond te kijken. Zou hij op de grond gevallen zijn? Ze verschuiven de tafel en ze zoeken tussen de plooiën van het kleed dat onder de kerstboom ligt. Maar Ole is nérgens. Renske huult. Moes kijkt bedroefd en Vader troost: „Morgen ga je er zelf even heen, en dan vraag je hem terug. Misschien hebben ze hem nog niet eens gezien!” „Kun je nú nog even gaan?” vraagt Renske. Maar Vader schudt zijn hoofd. „Nee, dat gaat heus niet, het is elf

uur... die mensen zullen al slapen..." „Bel ze morgenochtend vroeg op," raadt Moes aan. Vader zoekt al in het telefoonboek. Hij schudt wéér van nee. „Ze hébben geen telefoon, die meneer heeft zeker ergens in de buurt opgebeld!" Renske is zo bedroefd! Ze mag haar voetjes warmen bij de haard, ze krijgt een kopje thee en een lekker koekje. „Misschien vinden ze Ole niet eens," troost Moes weer. Maar Renske weet zeker, héél zeker, dat ze hem wél vinden. „Als ze maar liéf voor hem zijn!" snikt ze. „Stel je voor, dat Ole niet eens naar bed gaat vanavond!" „Dat zijn kaboutermannen wel gewend," zegt Vader. Renske zit alsof ze nog zo klein was als Pimmel, bij Moes op schoot. Ze hapt nu toch van het koekje. En ook alsof ze nog een klein kindje was, draagt Vader haar weer naar bed. Anders worden haar voeten weer zo koud. Hij stopt haar in. Hij geeft haar een zoen. Een echte, prikkerige vader-zoen. „Ga maar gauw slapen," fluistert hij. Renske ligt met open ogen de donkere kamer in te kijken. Bij de deur is een kiertje licht. Vader heeft de lamp vergeten uit te doen in de gang. Het is wel gezellig zo... Was Ole maar hier. Maar Ole is er niet. Wat is er toch met hem gebeurd? Waar is hij toch terechtgekomen? Renske vouwt onder de dekens haar kleine handen. Kun je bidden voor een kaboutermanne-tje? Mág dat? Mag je de Lieve Heer wel vragen om voor Ole te zorgen? Stijf knijpt Renske haar handen samen. Ze weet het niet! Daar loopt iemand zachtjes door de gang. „Moes, Moes!" Renske fluistert het meer dan dat ze roept. Maar Moeder hoort het dadelijk. „Slaap je nog niet?" vraagt ze, als ze naast Renske's bed staat. „Moes, luister eens!" Renske trekt Moeder op de rand van het bed, „weet je ook... zou je... ik dacht, zou ik voor Ole wel mogen bidden?" „Ja," zegt Moeder, „ik geloof het wel. Als je 't maar goed doet. Je moogt nooit rare dingen vragen, als je bidt. Dat mag nooit." „Ik ben er blij om," fluistert Renske. „Ik zal de Lieve Heer vragen, of Hij voor Ole zorgen wil, of alles toch weer goéd mag komen," Moes buigt zich over Renske's bed. En dan gaat ze weer weg, nadat ze ook naar Pimmel heeft gekeken, die in het kinderledikantje ligt te slapen. Een half uurtje later komt Moeder nog even kijken. Haar haren hangen los, en ze heeft een gebloemde kimono aan. Maar vóór ze naar bed gaat, wil ze weten of Renske slaapt. Renske's handen liggen nog gevouwen op de dekens. Maar ze haalt rustig adem. Ze is nu niet bang meer om Ole.

Renske is wél bang, als ze de volgende morgen al om half tien op de stoep van het vreemde huis staat. Als het een poppetje uit het poppenhuis was geweest, dan was ze zéker niet gegaan. Maar het is Ole! Ze heeft heel zacht gebeld. Horen ze haar niet? Zou ze nog eens bellen? Nu gelooft ze, dat ze een deur hoort gaan in het huis. En ja hoor, door het raampje in het midden van de deur ziet ze een oude mevrouw komen. Een lieve oude mevrouw, met wit haar, haast zo wit als van tante Karin! En ze heeft grijze ogen, die heel verbaasd naar Renske kijken. „Dag lieve kind," zegt de dame, „wat is er?" „Ik... ik kwam om Ole terug te halen!" Renske's stem klinkt raar zacht. „Kom eens even binnen... ik ken je niet, hè? Wat wou je dan?" Nu staat Renske in de vestibule. Onder haar voeten voelt ze het zachte kleed, dat daar ligt. De mevrouw gaat zitten op een bank en ze trekt Renske naast zich. Renske herinnert zich, wat Vader haar heeft vóórgezegd vanochtend. „Ik ben het meisje uit de bloemenwinkel! Weet u wel, de winkel van de kerstroos. En ik had een kaboutertje, Ole heet hij..." „Ach...

nu begrijp ik het!" De mevrouw met het witte haar lacht een beetje. Maar ze lacht anders dan tante Karin. Ze lacht niet vrolijk, eerder een beetje bedroefd. „Dan moet je maar mee meegaan,” zegt ze, „we zullen samen aan Agaathje vragen of ze jou Philippus weer wil geven.” Philippus! Heeft die mevrouw het over Ole? Hebben zij hem die rare, lange naam gegeven? Renske vraagt niets. Ze loopt met de vreemde mevrouw door de gang. En dan komt ze in een kleine, zonnige kamer. Daar ligt een meisje in een hoog, wit ledikant. Twee rood-blonde vlechten liggen op het kussen. Het meisje ziet bleek, en haar handjes die op het laken rusten, zijn wit. Als ze Renske ziet, lacht ze. „O Oma,” zegt ze, „waar haalt u opeens dat vriendinnetje vandaan?” Renske kijkt naar het bed en naar het vreemde meisje. Ze kijkt dan weer vragend naar de mevrouw. Het meisje zegt niets tegen Renske. Maar ze kijkt haar aan met blije ogen. Renske gaat wat dichterbij het bed. Dáár is Ole! De kerstroos staat op de brede vensterbank. De zon schijnt net op de witte bloemen. Ole staat tussen de groene blaren en één klein zonnestraaltje spiegelt zich juist in het gouden balletje op zijn rode muts. Renske kijkt naar Ole. Ole ziet er helemaal niet bedroefd uit. O nee! Zijn muts staat een beetje scheef en zijn blauwe ogen lachen. „Ja,” zegt het meisje, „kijk jij naar Philippus? Dat is een kerstkabouter. Weet je dat? Een héél bijzondere kabouter. Vind je ook niet?” „Ja...” Renske moet toegeven dat Philippus héél bijzonder is. Ze durft niet opeens te zeggen: „Hij is van mij!” Het is, alsof iets in Ole's vrolijke ogen haar waarschuwt om niets te zeggen,